

Anbragte børn og unge – Udvikling i antal og udgifter over tid

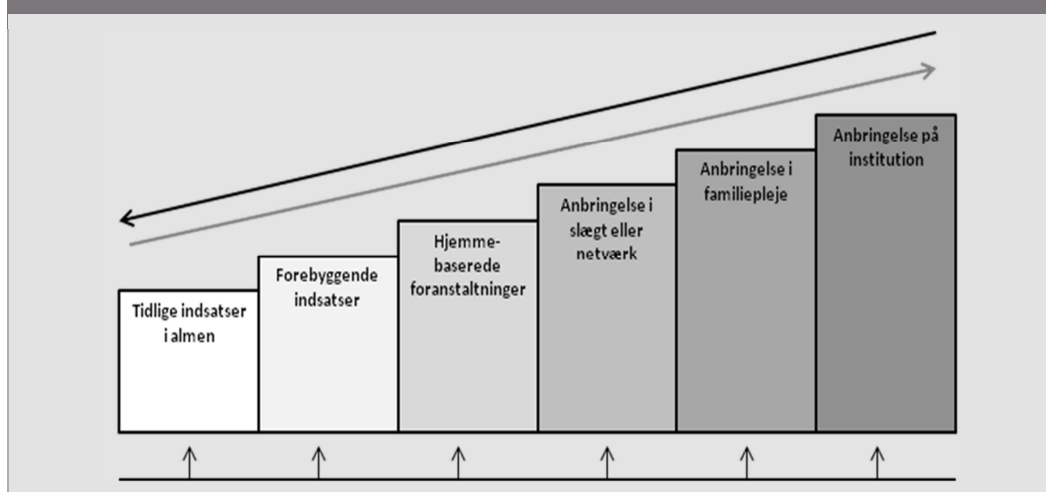
Fra 2010 til 2015 er der sket et fald i både antallet af anbragte børn og unge og i andelen af anbragte ud af alle 0-22-årige. Samtidig er der sket en forskydning på indsatstrappen, og kommunernes samlede udgifter til anbringelser er faldet i perioden.

Indsatstrappen

Anbringelse uden for hjemmet er en af de hjælpeforanstaltninger, kommunen efter Serviceloven kan sætte i værk, når et barn eller en ung har brug for særlig støtte.

Indsatstrappen illustrerer de forskellige indsatstrin, målrettet socialt udsatte børn og unge fra den helt tidlige indsats i almensektoren, over forebyggende foranstaltninger til de mere indgribende foranstaltninger såsom anbringelser uden for hjemmet.

Figur 1
Indsatstrappen målrettet socialt udsatte børn og unge

Anm.: Indsatser på trin 3 'hjemmebaserede foranstaltninger' inkluderer både døgnophold for familier, hjemmebaserede anbringelser og forebyggende foranstaltninger. Da der i denne analyse fokuseres på anbringelser, er kun de hjemmebaserede anbringelser medtaget på trin 3 (se boks 1, s. 10)

Kilde: Partnerskabskommunerne, Socialstyrelsen, 2015: Forebyggelse og tidlig indsats - ramme og retning, 2015

I indsatstrappetænkningen vil der være relevante tiltag, der bevæger sig op såvel som ned ad trappens trin. Indsatserne på de enkelte trin skal dog ikke nødvendigvis ses som enkeltstående elementer, men som en del af en helhedsorienteret indsats målrettet barnet/den unge, dennes familie og netværk.

Da der i denne analyse fokuseres på anbringelser, er 'tidlige indsatser i almensektoren' og 'forebyggende indsatser', svarende til trin 1 og 2 på indsatsstrappen, ikke medtaget. Yderligere er døgnophold for familier og forebyggende foranstaltninger, såsom ophold i dagtilbud etc., ikke medtaget på trin 3.

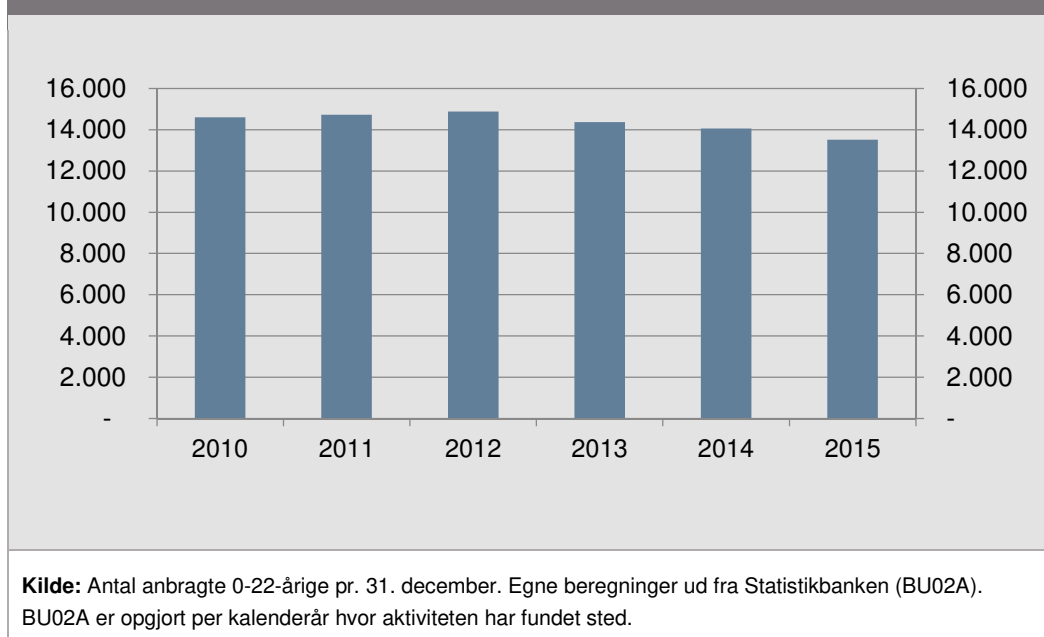
En detaljeret beskrivelse af anbringelsestyper og udgifter til anbringelser ses i boks 1, s. 10.

Antal og andel anbringelser

Figur 2 viser, at antallet af anbragte børn og unge er faldet fra 14.597 i 2010 til 13.506 i 2015. Antallet af anbragte børn er højest i 2012. Opgørelsen inkluderer 18-22-årige, der er i efterværn enten i form af døgnophold eller udslusning. De udgør hhv. 1.916 og 2.383 unge i 2010 og 2015.

Figur 2

Antal anbragte børn og unge i Danmark i alderen 0-22 år, 2010-2015

Tabel 1 viser, at andelen af anbragte ud af det samlede antal børn og unge i alderen 0-22 år ligeledes er faldet fra 2010 til 2015.

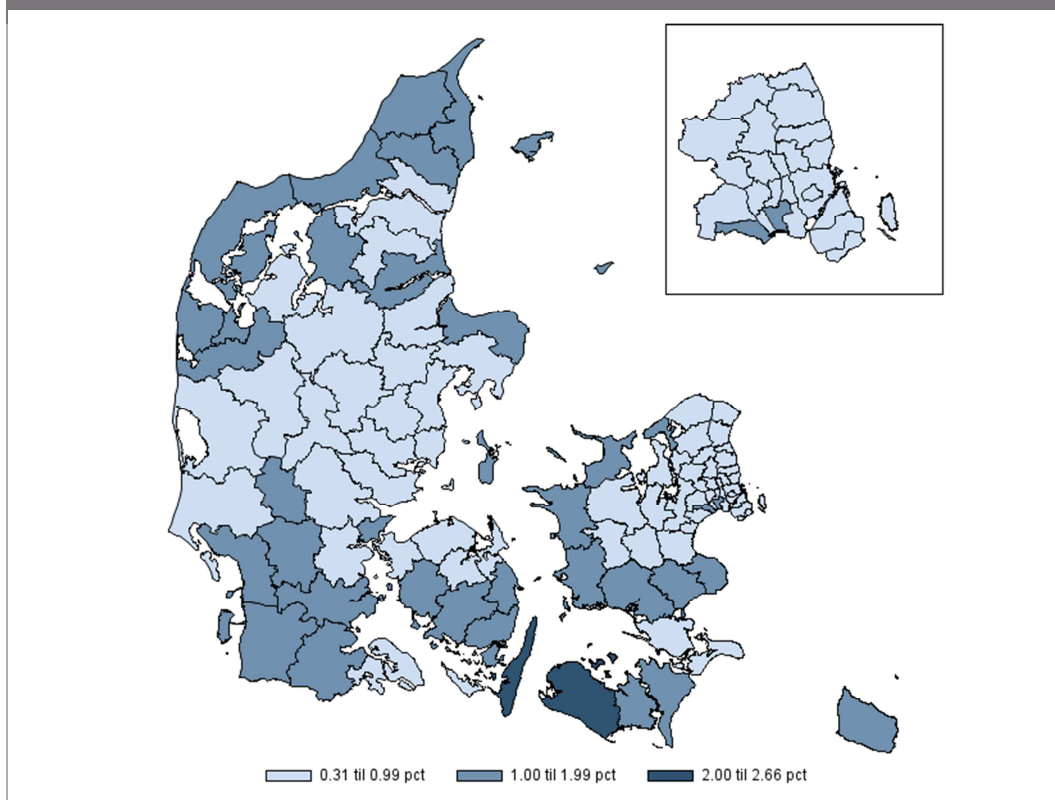
Tabel 1
Andel (pct.) anbragte børn ud af alle 0-22-årige, 2010-2015

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pct.	0,92	0,93	0,94	0,91	0,89	0,86

Kilde: Egne beregninger ud fra Statistikbanken (BU02A og FOLK1A). BU02A er opgjort per kalenderår hvor aktiviteten har fundet sted. FOLK1A er opgjort per 1. januar i kalenderåret.

Figur 3 viser andelen af anbragte børn og unge ud af alle 0-22-årige i landets kommuner i 2015:

Figur 3
Andel (pct.) anbragte børn ud af alle 0-22-årige, 2015

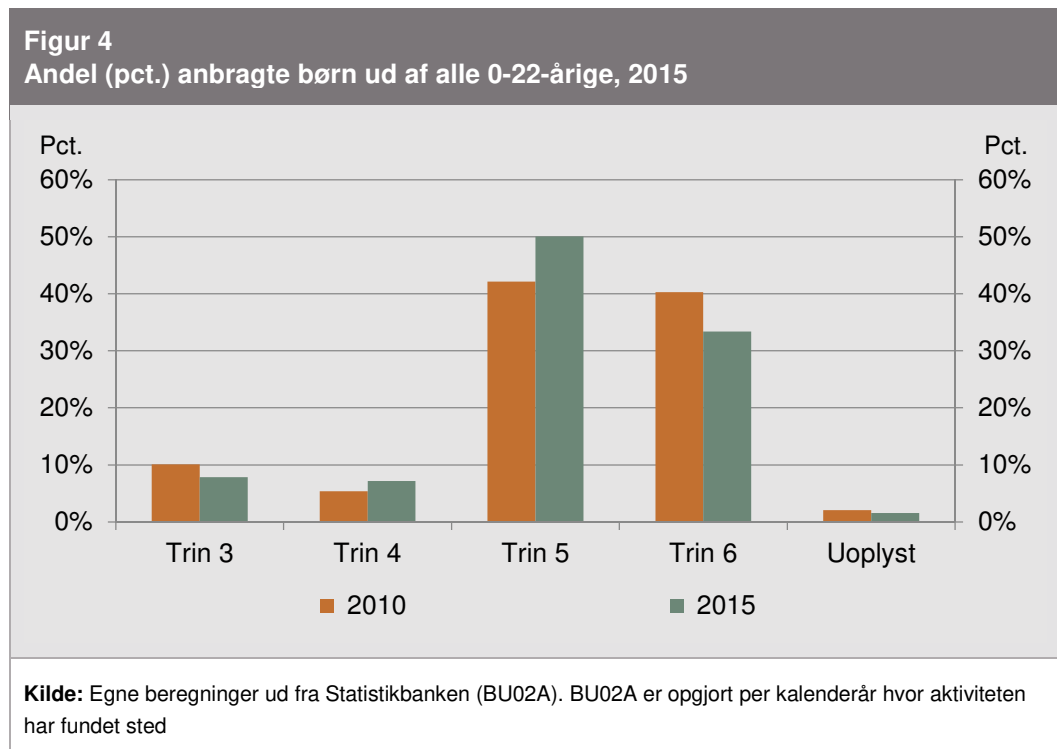

Kilde: Egne beregninger ud fra Statistikbanken (BU02A og FOLK1A). BU02A er opgjort per kalenderår hvor aktiviteten har fundet sted. FOLK1A er opgjort per 1. januar i kalenderåret.

I to kommuner er mindst 2 pct. af alle 0-22-årige anbragte.

Fordeling på indsatsstappen og udvikling over tid

Figur 4 viser, hvordan de anbragte børn og unge fordeler sig på indsatsstappens trin 3 til 6 i henholdsvis 2010 og 2015 samt andelen af uoplyste.

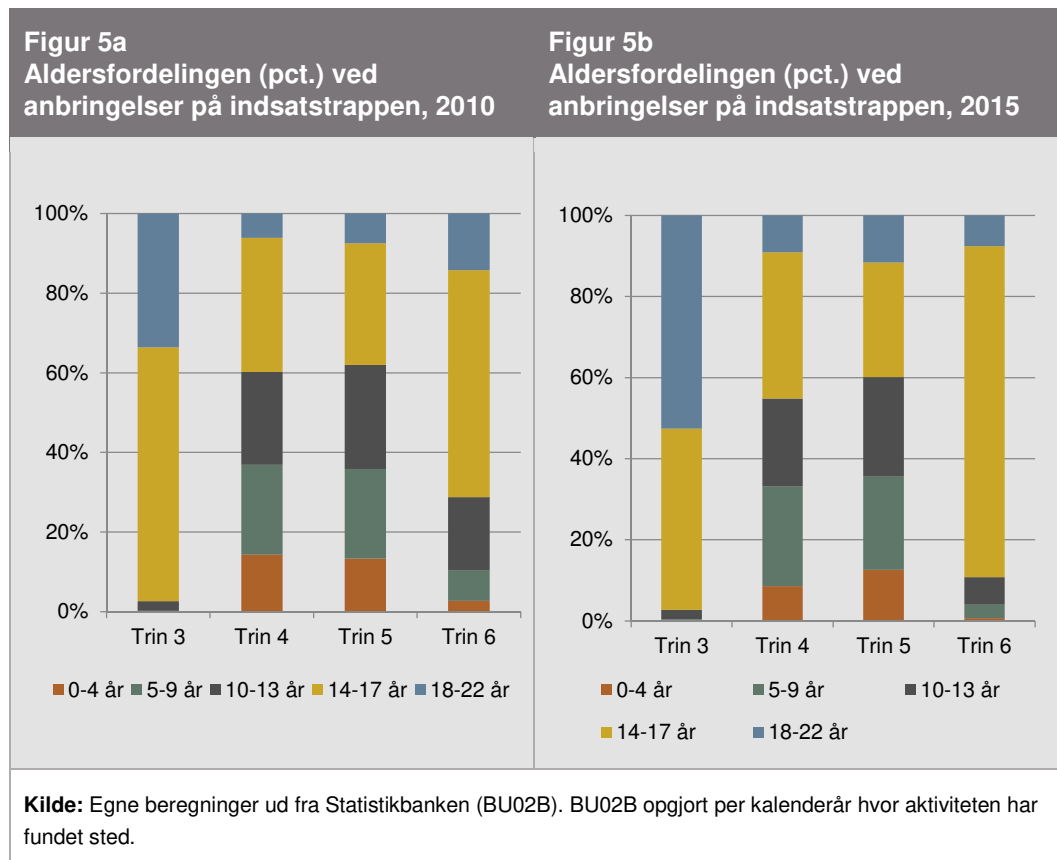
Fordelingen viser, at i både 2010 og 2015 er der flest anbringelser i plejefamilier (trin 5) efterfulgt af institutionstilbud (trin 6). Dog ses en stigning i andelen af anbringelser i plejefamilier fra 42,1 pct. i 2010 til 50 pct. i 2015, mens der er sket et fald i anbringelser i institutionstilbud fra 40,3 pct. til 33,4 pct. i perioden. Faldet kan blandt andet skyldes, at der med Barnets Reform fra 2011 er åbnet op for muligheden for kommunale plejefamilier som et alternativ til institutionstilbud.

Hjemmebaserede anbringelser (trin 3) er faldet fra 10,1 pct. til 7,8 pct., mens slægts- eller netværksanbringelser er steget fra 5,4 pct. til 7,2 pct. fra 2010 til 2015.

I bilag A ses andelen af anbragte børn på indsatsstappen i landets kommuner i 2015.

Aldersfordeling ved anbringelser

I figur 5a og 5b ses aldersfordelingen på anbragte børn og unge på indsatsstappens trin 3 til 6 i 2010 og 2015.

Figurerne viser, at i både 2010 og 2015 udgør de 14-17-årige den største gruppe på alle trin - bortset fra trin 3, som inkluderer efterskoler, kostskoler, eget værelse etc., hvor de 18-22-årige udgør den største gruppe i 2015. Andelen af 18-22-årige på trin 3 er steget fra 33,6 pct. i 2010 til 52,5 pct. i 2015.

Institutionstilbud (trin 6) domineres også af de 14-17-årige, som her udgør hhv. 57,0 pct. og 81,7 pct. i 2010 og 2015. For slægts- eller netværksanbringelser (trin 4) og plejefamilier (trin 5) er fordelingen mere lige fordelt mellem aldersgrupperne i både 2010 og 2015.

Udgifter til anbringelser

Kommunernes samlede driftsudgifter til anbringelser er faldet fra ca. 10,8 mia. kr. (ca. 10,3 mia. kr. inklusiv refusion) i 2010 til ca. 9,1 mia. kr. (ca. 8,9 mia. kr. inklusiv refusion) i 2015 (opgjort i 2015 priser).

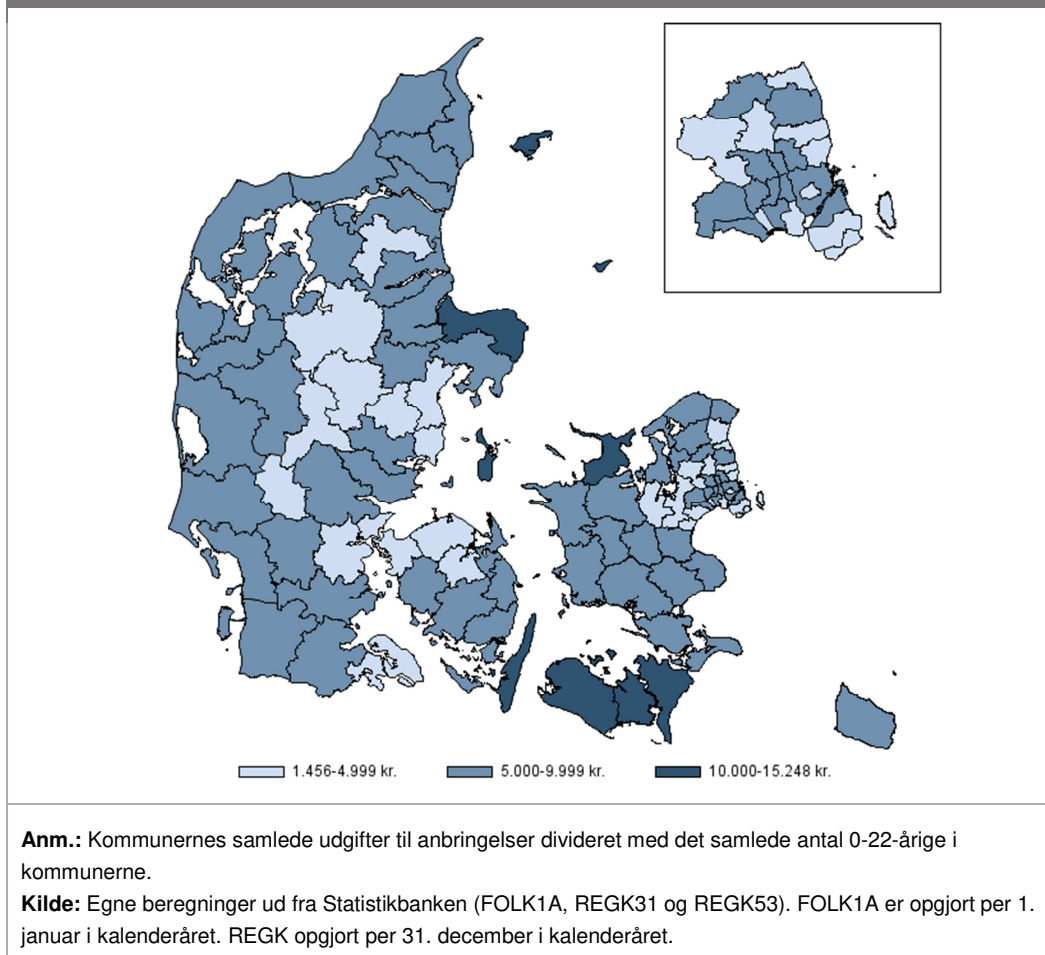
Det svarer til, at gennemsnitsprisen på en anbringelse er faldet fra 737.300 kr. (702.300 kr.) per anbragt i 2010 til ca. 673.100 kr. (659.200 kr.) per anbragt i 2014, jf. at det samlede antal anbragte børn er hhv. 14.597 og 13.506 (se figur 2).

I tabel 2 ses kommunernes samlede udgifter til anbringelser, inklusiv og eksklusiv statsrefusioner.

Tabel 2 Samlede udgifter til anbringelser af 0-22-årige. Kommunale regnskaber efter funktion opdelt på indsatsstrappen, 2010 og 2015.		
Mio. kr., 2015-PL	2010	2015
Trin 3: Hjemmebaserede indsatser		
5.20.004 Kost og efterskoler	206,3	116,4
5.20.005 Eget værelse, kollegier eller lignende	280,3	212,1
Trin 4: Slægts- eller netværksanbringelser		
5.20.002 Netværksplejefamilier og slægtsanbringelser	127,3	125,1
5.20.011 Netværksplejefamilier og slægtsanbringelser – vederlag	0	11,6
Trin 5: Familiepleje		
5.20.001 Plejefamilier	3.020,1	1.636,6
5.20.012 Plejefamilier – vederlag	0	1.646,5
5.20.008 Kommunale plejefamilier	0	35,2
5.20.012 Kommunale plejefamilier - vederlag	0	39,8
Trin 6: Institutionstilbud		
5.20.003 Opholdssteder for børn og unge	2.967,9	2.135,2
5.28.23 Døgninstitutioner for børn og unge	3.807,0	2.802,0
5.28.24 Sikrede døgninstitutioner for børn og unge	333,4	314,3
5.20.006 Skibsprojekter mv.	19,4	16,3
Statsrefusioner		
5.28.20 Plejefamilier og opholdssteder for børn og unge	-175,0	-105,8
5.28.23 Døgninstitutioner for børn og unge	-328,3	-76,2
5.28.24 Sikrede døgninstitutioner for børn og unge	-6,9	-6,0
I alt - eksklusiv refusion	10.762,6	9.091,3
I alt - inklusiv refusion	10.251,4	8.903,3
Anm.: Der kan forekomme mindre afvigelser i summeringen på grund af afrunding. Administrationsomkostninger til anbringelser er ikke medtaget. Kilde: Egne beregninger ud fra Statistikbanken (REGK31 og REGK53). REGK31 og REGK53 er opgjort per 31. december i kalenderåret.		

Figur 6 viser de gennemsnitlige udgifter (eksklusiv refusion) til anbringelser per 0-22-årige i landets kommuner. I 29 kommuner er udgifterne under 5.000 kr. per 0-22-årige, mens 7 kommuner bruger mere end 10.000 kr. per 0-22-årige.

Figur 6
Udgifter per 0-22-årig (eksklusiv refusion), 2015

De gennemsnitlige udgifter dækker over anbringelser af forskellig varighed, og der er ikke taget højde for varigheden af anbringelser i analysen.

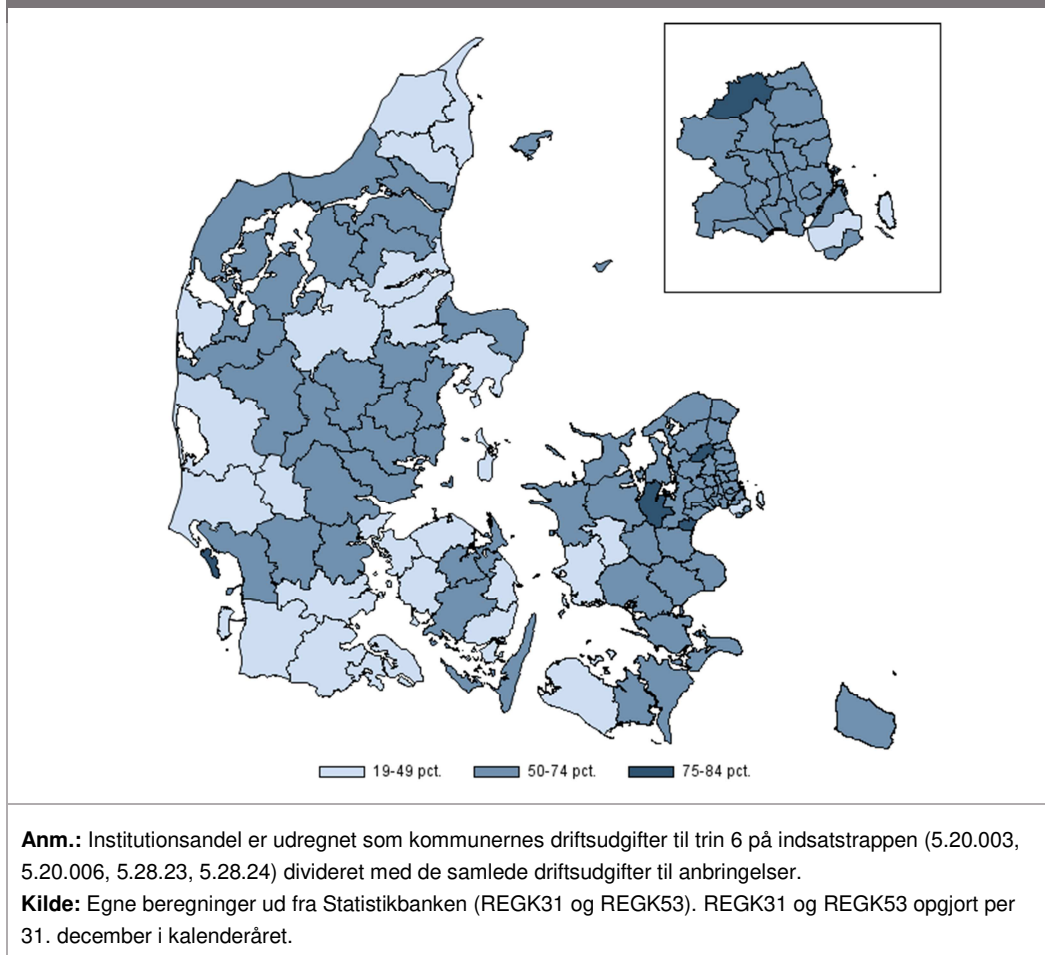
Tabel 3 viser de gennemsnitlige priser per år for de forskellige anbringelsestyper:

Tabel 3 Årlig gennemsnitlig pris per anbringelsestype (eksklusiv refusion), 2016-PL	
	Kr.
Trin 3: Hjemmebaserede indsatser	
Eget værelse, kollegier eller lignende	269.000
Kost og efterskole	380.000
Trin 4: Slægts- eller netværksanbringelse	
Netværksplejefamilie	140.000
Trin 5: Familiepleje	
Plejefamilie, inkl. kommunal plejefamilie	504.000
Trin 6: Institutionstilbud	
Socialpædagogiske opholdssteder	1.087.000
Døgninstitution	1.135.000
Sikret døgninstitution	2.805.000
Skibsprojekter	572.000
Anm.: Driftsudgifter og anbringelsestyper er opgjort i 2014 og omregnet til 2016 priser. Kilde: Socialpolitisk Redegørelse 2016.	

Tabellen viser, at institutionstilbud - og særligt de sikrede døgninstitutioner - er den dyreste form for anbringelse, mens prisen for slægts- eller netværkspleje er den laveste.

Figur 7 viser kommunernes institutionsandel svarende til hvor stor en andel af de samlede udgifter til anbringelser, som kommunerne bruger på institutionstilbud (trin 6 på indsatstrappen).

Figur 7
Institutionsandel (pct.) af de samlede udgifter (eksklusiv refusion), 2015

I gennemsnit ligger kommunernes institutionsandel på 57 pct. af de samlede udgifter. Figuren viser dog en stor variation mellem kommunerne, hvor 4 kommuner bruger mindst 75 pct. af de samlede udgifter til anbringelser på institutionstilbud.

Boks 1

Socialstyrelsen har gennemført analysen af anbragte børn og unge på indsatsstrappen fra 2010 til 2015

Indsatsstrappen

Oplysninger om antallet af anbragte børn og unge og antallet af børn og unge i alderen 0-22 år i kommunerne og hele landet stammer fra Statistikbanken (BU02A, BU02B og FOLK1A).

Antallet af anbringelser er blevet kategoriseret i forhold til indsatsstrappen:

- Trin 1 og 2: Ikke medtaget
- Trin 3: Kost-, ungdoms-, efterskole e.l.; eget værelse eller lignende
- Trin 4: Netværksplejefamilie; slægtsanbringelse
- Trin 5: Almindelig plejefamilie; kommunal plejefamilie
- Trin 6: Døgninstitution (delvis lukket, sikret afdeling, anden afdeling); akutinstitution; socialpædagogisk opholdssted; værksteds- eller produktions-skole, miniinstitution; kommunalt døgntilbud; skibsprojekt

Udgifter

Oplysningerne om udgifter til anbragte børn og unge stammer fra Statistikbanken (REGK31 og REGK53).

Kommunernes driftskonti (dranst 1) er ligeledes blevet kategoriseret i forhold til indsatsstrappen:

- Trin 1 og 2: Ikke medtaget
- Trin 3: Kost og efterskoler (5.20.004); eget værelse, kollegier eller kollegielignende opholdssteder (5.20.005)
- Trin 4: Netværksplejefamilier og slægtsanbringelse (5.20.002); netværksplejefamilier og slægtsanbringelser – vederlag (5.20.011, kun 2015)
- Trin 5: Plejefamilier (5.20.001); kommunale plejefamilier (5.20.008); plejefamilier – vederlag (5.20.010, kun 2015); kommunale plejefamilier (5.20.012, kun 2015)
- Trin 6: Døgninstitutioner for børn og unge (5.28.23); sikrede døgninstitutioner for børn og unge (5.28.24); opholdssteder for børn og unge (5.20.003); skibsprojekter mv. (5.20.006)

Statsrefusioner (dranst 2) er medtaget for følgende konti:

- Plejefamilier og opholdssteder for børn og unge (5.28.20)
- Døgninstitutioner for børn og unge (5.28.23)
- Sikrede døgninstitutioner for børn og unge (5.28.24)